

8 PROFIELEN VAN DIGITALE ONGELIJKHEDEN

SOCIAAL EN DIGITAAL UITGESLOTEN
ONOVERKOMELIJKE SOCIALE & DIGITALE DREMPELS
WEINIG AGENCY
MEDIA-ARME LEEFWERELD
BEPERKTE (DIGITALE) KANSEN
LAAG ZELFVERTROUWEN EN ZELFBEELD
DIGITALISERING = NIEUWE DREMPELS
STAAN AAN DE RAND VAN DE (DIGITALE) WERELD

DIGITAL OUTCASTS

Individen in dit profiel bevinden zich in een situatie van diepe digitale en sociale uitsluiting. Ze worden geconfronteerd met meerdere problemen die sociale uitsluiting veroorzaken, zoals een laag inkomen, werkloosheid, laag onderwijsniveau, beperkte taalvaardigheden, slechte huisvesting, enzovoorts.

Op digitaal niveau worden ze eveneens geconfronteerd met een veelheid aan drempels zoals geen of weinig toegang tot digitale media, slechte kwaliteit van toegang, beperkte digitale vaardigheden, geen adequate training, beperkte opportuniteiten in gebruik, gebrek aan autonomie en/of een gebrek aan ondersteuning en vertrouwen. Deze verschillende sociale en digitale barrières bestendigen en versterken elkaar doorlopend.

De digitale en sociale problematieken zijn in grote mate met elkaar verweven en kunnen niet op eigen kracht worden overbrugd. Zonder hulp en ondersteuning van derden worden deze individuen steeds meer naar de rand van de digitale maatschappij geduwd.

SOCIAAL UITGESLOTEN
MEERDERE SOCIALE EN DIGITALE DREMPELS
BEPERKTE MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE
MEDIA-ARME LEEFWERELD
DIGITALISERING VOELT ALS EEN VERPLICHTING
MEEGAAN MOET MAAR LUKT NIET
GEBREK AAN SOCIALE EN DIGITALE ONDERSTEUNING
DIGITALE WERELD IS EEN BRUG TE VER

HOPELESSLY UNDIGITAL

Individen in dit profiel worden geconfronteerd met brede sociale uitsluiting. Ze ervaren meerdere drempels die hun participatie in de maatschappij bemoeilijken.

Deze individuen proberen bij te benen met de maatschappelijke evoluties, trachten opleidingen te volgen, maar slagen hier door de hoeveelheid aan simultane drempels moeilijk in. Ze participeren op minimale wijze in het maatschappelijk leven.

Hoewel ze digitale media occasioneel gebruiken, slagen ze er niet in om dit op een autonome manier te doen. Het verhogen en diversifiëren van hun mediagebruik wordt bemoeilijkt door een gebrek aan opportuniteiten en sociale ondersteuning in hun omgeving. Ze maken zelden gebruik van digitale media voor hun job en bewegen zich meestal in media-arme omgevingen. Ze ervaren het gebruik van digitale media meer en meer als een verplichting en hebben het gevoel dat ze hierdoor meer en meer sociaal uitgesloten worden wegens de verregaande digitalisering van de samenleving.

SPECIEFIEKE SOCIALE DREMPELS
BREDE MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE
STERK GEMOTIVEERD OM DIGITALE MEDIA TE GEBRUIKEN
NEMEN DEEL AAN E-INCLUSIE INITIATIEVEN
DIGITALISERING = GEBREK AAN KUNNEN EN KENNEN
DIGITALE EVOLUTIE GAAT TE SNEL
GEBREK AAN SOCIALE EN DIGITALE ONDERSTEUNING
DIGITALE PARTICIPATIE IS EEN STRIJD

DIGITAL FIGHTERS

Individen in dit profiel bevinden zich in een situatie van geconcentreerde sociale uitsluiting. Dit betekent dat zij op vele levensdomeinen sociaal ingesloten zijn, maar sociale uitsluiting ervaren op de overblijvende domeinen. Bijvoorbeeld vrouwen die politiek, cultureel, sociaal ingesloten zijn, maar economische uitsluiting ervaren wegens een gelimiteerde participatie in de arbeidsmarkt. Wat het omgaan met digitale media betreft, kunnen er twee grote groepen onderscheiden worden:

(a) Individen die brede digitale uitsluiting ervaren en aldus met meerdere barrières te maken krijgen zoals een gebrek aan vaardigheden, vertrouwen en toegang. Deze individuen zijn in grote mate gemotiveerd om digitale media te gebruiken en bezoeken publieke computerruimtes, volgen opleidingen, enz. Desondanks, moeten deze individuen een doorlopende strijd voeren om de snelle digitale evoluties te blijven volgen. Ze ontbreken de nodige competenties en ondersteuning om op een autonome manier om te gaan met deze innovatiecyclus.

(b) Individen die geconcentreerde digitale uitsluiting ervaren en met een beperkt aantal zeer specifieke barrières te maken krijgen, bijvoorbeeld een gebrek aan digitale vaardigheden, ondanks kwaliteitsvolle toegang, een sterke motivatie en de nodige opportuniteiten in gebruik. Het omgaan met digitale media blijft voor deze individuen moeilijk omdat zij in grote mate moeten terugvallen op hun ondersteuningsnetwerk. Indien dit ondersteuningsnetwerk wegvalt, lopen deze individuen een groot risico om te verschuiven naar het hopelessly undigital profiel.

SOCIAAL INGESLOTEN
BREDE MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE
MATIG GEMOTIVEERD OM DIGITALE MEDIA TE GEBRUIKEN
MEDIARJKE LEEFWERELD
FUNCTIONEEL MEDIAGEBRUIK
KRIJGEN EN GEVEN DIGITALE ONDERSTEUNING
GOEDE SOCIALE VAARDIGHEDEN
GAAN DIGITAAL OMDAT HET MOET

SMOOTHLY DIGITAL

Individen in deze groep ervaren brede sociale en digitale insluiting. Ze gebruiken digitale media voornamelijk in functie van hun dagelijkse praktijken. Aangezien hun gebruik nauw gerelateerd is aan dagelijkse noden, omvat deze groep zowel gebruikers die veel als weinig digitale media gebruiken. Ze hebben met andere woorden gebruikspatronen ontwikkeld die aansluiten bij wat ze zelf willen, dagelijks doen of nodig hebben. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het spelen van games, het gebruik van online registratieformulieren, het verzenden van emails of het gebruik van rekenbladen, enzovoort.

Ze doen wat nodig is om bij te blijven met technologische evoluties, maar zullen digitale media voornamelijk op een zeer functionele manier gebruiken. Ze stellen de digitalisering van diensten niet uitgebreid in vraag en hebben een relatief lage motivatie om met digitale media te werken. Ze hebben vertrouwen in hun kunnen, communiceren makkelijk met anderen en hebben goede probleemoplossende vaardigheden. Ze hebben relatief veel tijd nodig om nieuwe vaardigheden aan te leren en lopen het risico op digitale uitsluiting wanneer hun sociale ondersteuningsnetwerk verdwijnt of hun levensomstandigheden veranderen (bv. verlies van een job, gezondheidsproblemen, etc.).

Deze individuen slagen er in om hun manier van omgaan met digitale media doorlopend te versterken ondanks de verschillende hulpbronnen, gebruiksoportuniteiten en leermogelijkheden in hun directe omgeving. Ze ondersteunen regelmatig ook anderen bij het gebruik van digitale media.

SOCIAAL EN DIGITAAL INGESLOTEN
PARTICIPEREN IN ALLE LEVENSDOMEINEN
ZEER MEDIARJKE LEEFWERELD
ALL-ROUND MEDIAGEBRUIK
DIGITALISERING = FUN
ZEER HOGE AUTONOMIE IN HET GEBRUIK VAN DIGITALE MEDIA
KRIJGEN EN GEVEN DIGITALE ONDERSTEUNING
TEKENEN KRIJTLIJNEN VAN DIGITALE WERELD UIT

DIGITAL ALL-STARS

Individen in dit profiel zijn diep sociaal en digitaal ingesloten. Ze participeren in alle levensdomeinen en ervaren geen problemen met het gebruik van digitale media. Ze gebruiken allomvattende technologieën op een heel autonome, creatieve en strategische manier. Ze leren door te doen (i.e. trial and error), zijn vaak hoogopgeleid, hebben hoge inkomens en hebben altijd en overal toegang tot digitale media. Ze vormen het ondersteuningsnetwerk voor andere gebruikers, maar vullen die rol niet per se met plezier in, aangezien dit veel tijd vraagt en weinig toegevoegde waarde creëert. Ze participeren zelf in technologie-innovatie en hebben de vaardigheden om technologische systemen in vraag te stellen.

Deze groep tekent de krijtlijnen uit van toekomstige digitale innovaties.

KOMEN VOOR IN ALLE SOCIO-ECONOMISCHE GROEPEN
ANDERS DAN HUN PEERS
ZEER SPECIEFIEKE DIGITALE DREMPELS
ALL-ROUND MEDIAGEBRUIK
STERK GEMOTIVEERD OM DIGITALE MEDIA TE GEBRUIKEN
ZEER HOGE AUTONOMIE IN HET GEBRUIK VAN DIGITALE MEDIA
KRIJGEN EN GEVEN DIGITALE ONDERSTEUNING
DIGITALISERING = GEEN PROBLEEM

UNEXPECTED DIGITAL MASTER

Deze individuen komen voor in alle socioeconomisch gedefinieerde groepen, zoals bijvoorbeeld mensen in armoede, ouderen, laagopgeleiden of jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties.

Depalend is dat individuen in dit profiel, in tegenstelling tot hun peers, volledig mee zijn met het gebruik van digitale media en zo goed als volledig digitaal ingesloten zijn. De sociaal-economische en culturele situatie van deze individuen heeft met andere woorden weinig negatieve invloed op hun omgang met digitale media. Ze worden met één of twee zeer specifieke digitale drempels geconfronteerd – bijvoorbeeld geen thuis toegang tot internet – maar omzeilen deze barrières door terug te vallen op hun ondersteuningsnetwerk en/of publieke computerruimtes.

Deze individuen zijn zeer gemotiveerd om met digitale media aan de slag te gaan en leren door te doen. Ze proberen doorlopend nieuwe dingen uit en zijn zeer autonoom in hun gebruik van digitale media en de ontwikkeling van hun digitale vaardigheden. Ze geven vaak zelf ondersteuning aan hun minder digitaal vaardige peers.

KOMEN VOOR IN ALLE SOCIO-ECONOMISCHE GROEPEN
ANDERS DAN HUN PEERS
MEDIARJKE OMGEVING
SOCIALE EN DIGITALE ONDERSTEUNING AANWEZIG
ZEER LAAG MOTIVATIE OM DIGITALE MEDIA TE GEBRUIKEN
BEPERKTE AUTONOMIE IN HET GEBRUIK VAN DIGITALE MEDIA
BEPERKT ZELFVERTROUWEN
DIGITALISERING = EEN VER VAN MIJN BED-SHOW

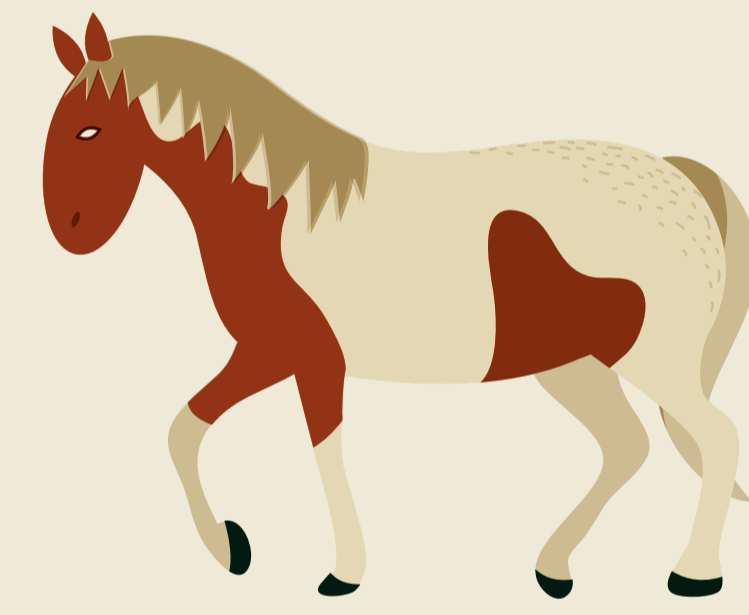
UNEXPECTED DIGITAL DROP-OUTS

Deze individuen komen voor in alle socioeconomisch gedefinieerde groepen, zoals bijvoorbeeld midden-klassegezinnen, jongeren of hoogopgeleiden.

Depalend is dat zij in tegenstelling tot hun peers, verschillende problemen ondervinden bij het gebruik van digitale media. Hun sociaal-economische achtergrond en culturele situatie heeft met andere woorden een beperkte positieve invloed op hun omgang met digitale media.

Ondanks de aanwezigheid van de nodige ondersteuningsnetwerken in hun mediarijke omgeving, vermijden deze individuen het omgaan met digitale media of slagen ze er niet in hun digitale vaardigheden te ontwikkelen. Deze individuen hebben weinig motivatie om met digitale aan de slag te gaan, en ontbreken de nodige digitale vaardigheden. Ook een gebrek aan zelfvertrouwen en soft skills zijn een belangrijke drempel. Knoppenangst is een vaak voorkomend probleem bij deze groep.

KOMEN VOOR IN ALLE SOCIO-ECONOMISCHE GROEPEN
HOOG WELBEVINDEN
MEDIARJKE LEEFWERELD
MEDIARJKE LEVENSTIJL
ZEER LAAG MOTIVATIE OM DIGITALE MEDIA TE GEBRUIKEN
STERKE SOCIALE VAARDIGHEDEN
REKENEN OP ANDEREN VOOR HUN DIGITALE NODEN
LATEN DE DIGITALE MAATSCHAPPIJ AAN ZICH VOORBIJ GAAN

DIGITALLY SELF-EXCLUDED

Individen in dit profiel komen voor in alle socioeconomisch gedefinieerde groepen, ongeacht de mate van sociale insluiting of uitsluiting.

Deze individuen participeren in verschillende levensdomeinen en zijn over het algemeen tevreden over hun levensomstandigheden.

Typisch voor deze groep is dat ze toegang hebben tot digitale media en de nodige digitale vaardigheden bezitten, maar geen nut zien in het gebruik van digitale media. Ze zijn met andere woorden niet gemotiveerd om met digitale media aan de slag te gaan. Wel, maakt deze groep in grote mate gebruik van proxy-users in hun ondersteuningsnetwerk om alsnog in interactie te gaan met digitale media of diensten die enkel digitaal ter beschikking zijn. Hun situatie wordt problematisch als hun ondersteuningsnetwerken wegvalen.